

El Teatre Català s'instal·la al Romea

En el Teatre Odeon es donaven les representacions catalanes amb el nom de "La Gata", amb una preponderància pel gènere humorístic. Però en Pitarra havia promès d'escriure un drama i aquest fet havia despertat en el públic una forta curiositat.

A començament d'estiu del 1865 la ciutat de Barcelona sofrí una epidèmia de còlera, i els ciutadans abandonaren en gran nombre llurs cases i anaren a refugiar-se en pobles dels encontorns, de la muntanya i la costa. Així trobem que l'Eduard Vidal anà a viure a Vilafranca, Pons a Argentona, Aulès a Sant Gervasi i Padró a Sant Feliu de Llodregat. A Hostalric hi feren cap, amb llurs famílies, Llanes, Frederic Soler, Feliu i Codina, i l'editor López.

Durant aquests mesos Pitarra escrigué el seu primer drama *La pubilla d'Hostalric*, i volgué estrenar-lo allí mateix, en el teatret del cafè, per veure'n l'efecte. Els encarregats dels principals papers eren en Pepet Feliu i la cosina de l'autor Maria Hubert, "la mateixa a qui el seu cosí va elegir Reina de la Festa en els Jocs Florals de l'any 1872". Frederic Soler va escriure al seu amic Conrad Roure que l'obra va constituir un èxit, i afegia el següent comentari: "N'estic content, pel que jo vaig observar en la representació, no pas per l'èxit que obtingué l'obra, perquè aquest ja el tenia jo descomptat, tractant-se d'un auditori en què gairebé tothom

era parent o amic o molt conegut meu o dels qui representaven".

Quan desaparegué el còlera de Barcelona i la vida normal reempreguà el seu ritme, anaren tornant els absents. I Pitarra portava el seu drama, disposat a donar-lo a conèixer al públic barceloní. Però la representació tingué lloc al Teatre Català Romea.

L'Odeon, antiga biblioteca conventual de Sant Agustí, segons explica C. Roure, fou convertit en teatre sense que reunís cap condició. "Ni la sala tenia la forma deguda, ni la capacitat convenient per a teatre públic, ni les degudes comoditats; l'escenari era esquifit, pels departaments que li són imprescindibles; no tenia lloc suficient d'esbargiment pel públic durant els entreactes, ni comptava amb lloc prou apte per a l'Administració, ni estava condicionat preventivament per a un cas d'incendi".

Així fou com, al cap de dues temporades que "La Gata" hi donava les sessions de teatre que eren seguides pel públic amb un interès cada dia creixent, "hagué de sortir d'aquell local en què es trobava encongida" i es va instal·lar al "seu veí Teatre Romea, que prengué el nom de Teatre Català, deixant el de "La Gata".

Amb aquest canvi es veié remoure favorablement l'afició al teatre del públic barceloní,

i augmentà també en gran manera el nombre d'autors catalans que presentaren llurs produccions a l'empresa.

Fou a primers d'abril de 1866 que el Romea acollia el primer drama de Frederic Soler, el qual deixava l'antic títol de *La pubilla d'Hostalric* per adoptar el de *Les joies de la Roser*. En Pitarra només era conegut com a "autor de paròdies xistoses, peces còmiques i poesies humorístiques que anaven sortint en la col·lecció de "Singlots poètics", i el públic tenia una gran preocupació per veure "com aquest autor se'n sortiria bé d'un drama".

El teatre estava ple a vessar, i els aplaudiments dels espectadors premiaren els actors Fontova i Villahermosa des de les primeres escenes. En acabar-se el primer acte fou demanada en escena la presència de l'autor, però aquest no volgué sortir, ni tampoc al final de

l'obra. Víctor Balaguer pujà a l'escenari amb l'intent de convèncer Frederic Soler de sortir a saludar l'auditori, oferint-se per presentar-lo, però no ho aconseguí. L'actor Villahermosa "havia de dir i repetir als oients que demanaven l'autor, que aquest era don Serafí Pitarra, i que no es trobava a l'escenari". F. Soler, segons C. Roure, no accedí fins un any després a sortir a les taules, després de l'estrena de *La rosa blanca*.

Al cap de vint-i-dos anys de l'estrena, la vila d'Hostalric commemorà el començament del Teatre Català, l'Ajuntament nomenà en Frederic Soler fill adoptiu, i fou col·locada una làpida a la façana de la casa Galvan on escrigué l'any 1865 *Les joies de la Roser*.

Joan Ventura